

УДК 636.32/38.082

СПАДКОВІСТЬ, ПОВТОРЮВАНІСТЬ І КОРЕЛЯЦІЯ ОСНОВНИХ ГОСПОДАРСЬКО-КОРИСНИХ ОЗНАК У ОВЕЦЬ ЦИГАЙСЬКОЇ ПОРОДИ

Богдан М.К., кандидат с.-г. наук, доцент
Одеський державний аграрний університет

Вивчався вплив живої маси вівцематок на наступну продуктивність їх нащадків, та ефективність використання основних селекційно – генетичних параметрів відбору у селекції овець

Ключові слова: вівці, продуктивність, нащадки, відбір, селекція.

У народногосподарському комплексі держави вівчарство має важливе значення, як постачальник сировини та джерело широкої різноманітності продуктивних можливостей.

Головне завдання товарних ферм – виробництво високоякісної продукції: вовни, ягнятини, баранини, молока, овчин тощо. У структурі порід чисельність поголів'я товарних ферм становить понад 90 відсотків. Тому без здійснення певних селекційних заходів на цих фермах досягти загального прогресу порід у регіоні неможливо.

Матеріал та методи досліджень. Дослідження проводили в ТОВ «Злагода 2006» Семенівського району Полтавської області на одинцях-ярках поділених на 4 групи в залежності від живої маси матерів. В першу групу (58 голів) увійшли ярки від маток з живою масою 43-46 кг, в II групу (48 голів) ярки від маток з живою масою 47-50 кг, в III групу (55 голів) ярки від маток з живою масою 51-54 кг, IV групу (60 голів) ярки від маток з живою масою 55-58 кг.

Для визначення спадковості, вікової повторюваності та кореляції основних господарсько-корисних ознак нами визначалась жива маса, довжина вовни у піддослідних тварин при народженні та в 4, 8, 12, місячному віці. Показник настригу та виходу вовни визначався в 12 місячному віці.

Результати досліджень. Підвищення ефективності селекції багатьох випадках залежить від спадковості і повторюваності селекційних ознак.

В наших дослідженнях встановлена різноманітна ступінь спадкування живої маси, довжини та настригу вовни (таблиця 1)

З таблиці 1 видно, що більш високою генетичною різноманітністю живої маси характеризуються ярки III та IV груп і меншою I групи. Настригом вовни із всіх груп більш високим генетичним різноманіттям характеризуються ярки III і II, тобто $H = 0,48; 0,40$.

Ярки IV і I груп характеризуються більш низьким коефіцієнтом спадковості,

Таблиця 1

Успадкування живої маси, довжини та настригу вовни

Групи	Кількість пар (М-Д)	Кореляція		
		Жива маса	Довжина вовни	Настриг вовни
I	52	0,28	0,17	0,25
II	39	0,31	0,29	0,40
III	47	0,48	0,45	0,48
IV	55	0,35	0,30	0,27

а за генетичною різноманітністю практично між собою не розрізняються.

За довжиною вовни більш високим коефіцієнтом спадковості характеризуються також ярки III групи = 0,45, потім ярки IV групи = 0,30, найменшої – ярки I групи = 0,17.

Аналіз наведених даних свідчить, що відбір тварин за живою масою, довжиною та настригом вовни буде більш ефективним серед ярк III групи менш ефективним за цими ознаками серед ярк I групи.

В цілому слід відмітити, що найбільш ефективна селекція буде серед ярк одержаних від маток з живою масою не нижче 47 кг.

Безпосереднє відношення до коефіцієнта спадковості має повторюваність ознак, або інакше кажучи, коефіцієнт повторюваності є мірою сталості продуктивних ознак, обумовлених генотипом тварин і може розглядатися як коефіцієнт спадковості.

Повторюваність є верхньою межею спадковості. При цьому ознаки характеризуються вищою ступеню спадковості, мають і більш високий коефіцієнт повторюваності.

В наших дослідженнях зміни з віком основних господарсько корисних ознак у ярк різних груп показано в таблиці 2.

Таблиця 2

Зміни основних господарсько-корисних ознак у ярк різних груп

Вік, місяців	Група			
	I	II	III	IV
Жива маса, кг				
4	23,00+0,33	22,70+0,42	24,73+0,25	23,06+0,35
8	30,50+0,32	32,05+0,49	36,52+0,46	35,03+0,55
12	40,50+0,39	41,50+0,51	48,50+0,48	45,37+0,64
Настриг вовни, кг				
12	3,62+0,03	4,00+0,18	4,17+0,04	4,03+0,04
Довжина вовни, см				
4	5,25+0,05	5,35+0,08	5,36+0,06	5,41+0,13
8	6,09+0,06	6,32+0,08	7,50+0,07	6,35+0,07
12	9,92+0,10	10,87+0,22	11,96+0,22	11,09+0,64

З таблиці 2 видно, що з віком у тварин всіх груп відбувається поступове підвищення живої маси та настриг вовни.

Так, з 4-місячного віку до 1 року жива маса ярк I групи збільшилась з 23,00 до 40,5 кг, або на 176,1%; II групи відповідно з 22,7 до 41,5 кг; або

182,8%; III групи відповідно з 24,73 до 49,5 кг, або 119,9%; IV- з 23,06 до 45,34 кг, або 107,3,

Настриг вовни у ярок I групи складає 3,62 кг, II – відповідно з 4 кг, III – 4,17кг, і IV – з 4,03 кг.

В наших дослідженнях встановлено, що вивчення господарсько-корисних ознак характеризуються різкою величиною повторювальності. Повторюваність основних господарсько-корисних ознак тварин різних груп показано в таблиці 3.

Аналіз таблиці 3 дозволяє відмітити, що у річному віці досить висока повторюваність живої маси (0,78) у ярок III групи, а найменша у ярок I групи (0,42). Відповідно молодняк одержаний від маток живою масою не нижче 50 кг у річному віці буде мати більшу живу масу, а молодняк одержаний від маток з масою нижче 50 кг буде мати нижчу живу масу.

За довжиною вовни у всіх груп тварин встановлено досить високі коефіцієнти повторюваності в річному віці. Таким чином в річному віці, коли проводиться бонітування можливий ефективний відбір серед тварин одержаних від маток з живою масою не нижче 50 кг і не вище 55 кг.

До основних селекційно-генетичних параметрів відноситься і кореляція, яка показує направленість зв'язку між ознаками і також може бути використана в селекційно-племенній роботі.

В наших дослідженнях кореляція між основними показниками приведена в таблиці 4, з якої видно, що між основними показниками існує позитивна

Таблиця 3

Коефіцієнт повторюваності основних господарсько-корисних ознак

Група	Вік, міс.	Жива маса	Довжина вовни
I	4-12	0,38	0,65
	12-24	0,42	0,48
II	4-12	0,44	0,52
	12-24	0,66	0,60
III	4-12	0,56	0,58
	12-24	0,78	0,70
IV	4-12	0,41	0,56
	12-24	0,62	0,62

кореляція. Більш висока кореляція між живою масою та настригом вовни у ярок II та III груп = 0,45. між довжиною та настригом вовни – серед ярок II групи = 0,19.

Таблиця 4

Кореляція між основними господарсько-корисними ознаками

Група	Кількість пар (М-Д)	Кореляційні ознаки	
		Жива маса настриг вовни	Довжина-настриг вовни
I	49	0,18	0,18
II	29	0,45	0,19
III	43	0,45	0,11
IV	49	0,20	0,05

Висновки. Таким чином відбір тварин з більшою живою масою серед тварин одержаних від маток з живою масою не нижче 50 і не вище 55 кг буде ефективним ніж серед тварин нижче або вище вказаної маси, за довжиною вовни, навпаки, ярки одержані від маток з живою масою нижче 50 кг будуть мати і більший настриг.

Богдан Н.К. Наследственность, повторяемость и корреляция основных хозяйственно-полезных признаков у овец цыгайской породы.

Изучалось влияние живой массы овцематок на следующую продуктивность их потомков, и эффективность использования основных селекционно - генетических параметров отбора в селекции овец.

Ключевые слова: овцы, продуктивность, потомки, отбор, селекция.

Bogdan N. Heredity, repeatability and correlation of major economically useful traits of Tsigal breed.

Studying the effect of live weight of ewes on the following productivity of their descendants, and the efficiency of the main selection - genetic parameters selection in sheep breeding.

Key words: sheep, production, offspring, selection, selection.